

Prídavok na dieťa

Štátny príspevok, o ktorý môžete požiadať spolu s príspevkom pri narodení dieťaťa na ÚPSVaR-e a tam ju aj odovzdáte.

 Prídavok sa poskytuje na každé dieťa, mesiac pozadu (až keď sa dieťa narodí), **max do 25 rokov veku života dieťaťa** a je vyplácaný mesačne ÚPSVaR-om oprávnenej osobe (rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) a ktorou sa prispieva na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa.

 Nárok na prídavok na dieťa má len jedna osoba a to:

1. rodič nezaopatreného dieťaťa,
2. rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu,
3. osoba, ktorej je nezaopatrené dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu,
4. rodič plnoletého nezaopatreného dieťa (najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov),
5. maloletý rodič, ktorý má priznané rodičovské práva a povinnosti podľa osobitného predpisu.

Keď rodičia dieťaťa nežijú spolu nárok na prídavok má rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu. Ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby. Ak sa rodičia, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti, písomne dohodnú na striedavom poberaní prídavku, môže si nárok na prídavok uplatniť každý z rodičov najmenej na obdobie šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

Podmienky nároku na prídavok ma oprávnená osoba:

- ak sa stará o nezaopatrené dieťa, má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR
- alebo je osobou podľa osobitného predpisu.

Suma príspevku je 24,95 € mesačne.

Požiadat' je potrebné pred uplynutím 6 mesiacov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý prídavok patril (teda v mesiaci, keď sa dieťa narodilo)

Žiadosť o prídavok na dieťa

Rodný list dieťaťa a občiansky preukaz poberateľa prídavku

Povinnosti rodiča, resp. oprávnenej osoby:

1. preukázať skutočnosti, ktoré majú vplyv na vznik nároku na prídavok, na jeho trvanie a na jeho výplatu,
2. do 8 dní platiteľovi písomne oznámiť zmeny v rozhodujúcich skutočnostiach, ktoré majú vplyv na nárok na prídavok a na jeho výplatu, alebo podať o týchto zmenách elektronickými prostriedkami do 8 dní oznámenie podpísané zaručeným elektronickým podpisom,
3. zabezpečiť použitie prídavku na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa.

Rodič, resp. oprávnená osoba **nie je povinná** preukazovať skutočnosti, ktoré sú platiteľovi známe z výkonu inej činnosti platiteľa, alebo ktoré môže platiteľ získať z dostupného informačného systému verejnej správy.

ZVÝŠENÝ PRÍDAVOK NA DIEŤA

Od 1.9.2019 má dieťa, ktoré nastúpilo prvýkrát do prvého ročníka základnej školy nárok na zvýšený prídavok

V praxi to znamená, že rodičovi, ktorého dieťa v príslušnom školskom roku nastúpilo prvýkrát do 1. ročníka základnej školy v SR vyplatí úrad práce, sociálnych vecí a rodiny popri „bežne“ mesačne vyplácanom prídavku na dieťa aj „jednorazový“ zvýšený prídavok v sume 100,- Eur.

Môžu nastať nasledovné situácie:

➤ Prídavok na dieťa sa vypláca v SR - dieťa plní povinnú školskú dochádzku v SR

Dieťa prvýkrát nastúpilo do 1. ročníka základnej školy, informácie o dochádzke dieťaťa do školy úrad obdrží cez informačný systém – úrad automaticky vyplatí zvýšený prídavok bez nutnosti podania žiadosti o zvýšený prídavok.

➤ Prídavok na dieťa sa vypláca v SR - dieťa plní povinnú školskú dochádzku v zahraničí

Informácie o dochádzke dieťaťa do školy úrad neobdrží cez informačný systém, preto je povinnosťou rodiča zdokladovať (potvrdením o návšteve školy s úradným prekladom) nástup svojho dieťaťa prvýkrát do 1. ročníka ZŠ v zahraničí.

➤ Prídavok na dieťa sa nevypláca v SR – rodič si nepožiadala o prídavok z dôvodu, že napr. pozabudol alebo z vlastného rozhodnutia oň nežiadal.

Daňový bonus

Nárok na daňový bonus má každý daňovník, ktorý spĺňa nasledovné podmienky:

1. dosiahne tzv. aktívne príjmy za zdaňovacie obdobie aspoň vo výške 3480 € a to: z príjmov zo závislej činnosti (zo zamestnania), alebo z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti; okrem dosiahnutia minimálnej výšky týchto príjmov (3480 €) musí byť vykázany i základ dane z týchto príjmov.
2. vyživuje vo svojej domácnosti dieťa – vlastné, osvojené, dieťa manžela/ky, v náhradnej starostlivosti, ktoré sa (podľa zákona o prídavku na dieťa) považuje za nezaopatrené podľa zákona o prídavku na dieťa,
3. preukáže nárok príslušnými dokladmi (kópia rodného listu dieťaťa a potvrdenie o návšteve školy, ak sa pripravuje na povolanie štúdiom, ...)

4. **Suma daňového bonusu v roku 2020 je**
5. **22,72 €** - 1 nezaopatrené dieťa
45,44 € - 2 nezaopatrené deti
68,16 € - 3 nezaopatrené deti
6. Nárok na daňový bonus je aj na viacero detí. Za každé jedno dieťa máte daňové zvýhodnenie 22,72€.
7. V prípade, že sa staráte o dieťa do 6 rokov, máte nárok na dvojnásobný daňový bonus za každé dieťa. Namiesto zvýhodnenia 22,72€, **získate za každé dieťa do 6 rokov 45,44€**. Do 6 rokov znamená, že daňový bonus na dieťa bude posledný krát dvojnásobný v mesiaci, kedy oslávi 6. narodeniny.

Príplatok k prídavku na dieťa

Štátna sociálna dávka, ktorou štát **pripláca** oprávnenej osobe (rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) **k prídavku na dieťa** na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, **na ktoré nemožno uplatniť daňový bonus** podľa osobitného predpisu.

Príplatok k prídavku na dieťa sa vypláca mesačne spoločne s prídavkom na dieťa.

na uplatnenie príplatku k prídavku má:

- oprávnená osoba, ktorá sa stará o nezaopatrené dieťa,
- oprávnená osoba, ktorá poberá predčasný starobný dôchodok, alebo starobný dôchodok, invalidný (pokles viac ako 70 %), výsluhový v SR, dôchodkové dávky toho istého druhu v cudzine oprávnenu osobou a ďalšou fyzickou osobou, ktorá si môže uplatniť daňový bonus podľa **§ 33 zákona č. 595/2003 Z. z.** o dani z príjmov (druhý rodič, druhý náhradný rodič alebo manžel rodiča, ktorý nie je rodičom nezaopatreného dieťaťa, ak žijú s nezaopatreným dieťaťom v domácnosti),
- nevykonávanie zárobkovej činnosti oprávnenu osobou a ďalšou fyzickou osobou, ktorá si môže uplatniť daňový bonus podľa **§ 33 zákona č. 595/2003 Z. z.** (druhý rodič, druhý náhradný rodič alebo manžel rodiča, ktorý nie je rodičom nezaopatreného dieťaťa ak žijú s nezaopatreným dieťaťom v domácnosti),

- osoba, ktorej nebol priznaný daňový bonus na dieťa, na ktoré poberá prídavok na dieťa.

Ak je viac oprávnených osôb a spĺňajú podmienky ustanovené týmto zákonom, príplatok k prídavku na to isté dieťa patrí oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok na dieťa.

 Suma príplatku k prídavku je **11,41€** mesačne, no žiadateľ si môže uplatniť nárok na prídavok spätne najviac za obdobie šiestich mesiacov. Vypláca sa spolu s prídavkom na dieťa (24,95 eur).

Žiadosť: Príplatok k prídavku na dieťa

Príspevok na nezaopatrené dieťa

Dávka určená na podporu výchovy, vzdelávania a všestranného rozvoja dieťaťa v domácnosti, ktoré riadne plní povinnú školskú dochádzku, inak sa príspevok odníma.

 Suma príspevku na každé nezaopatrené dieťa je **18,10 €** mesačne.

 Nárok na príspevok **nepatrí**, ak:

- zákonný zástupca dieťaťa nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky dieťaťa a z toho dôvodu bol určený osobitný príjemca prídavku na dieťa,
- bolo dieťaťu alebo jeho rodičovi uložené výchovné opatrenie a výchovné opatrenie neplní účel, pre ktorý bolo uložené.

Zdravotné poistenie

 Sa dotýka aj rodiny s ŤZP dieťaťom od 6 do 18:

- nezaopatrené dieťa
- fyzickú osobu/rodiča, ktorý poberá **rodičovský príspevok**,
- fyzickú osobu, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení, v ktorom je umiestnená na základe rozhodnutia súdu, alebo v zariadení sociálnych služieb celoročne fyzickú osobu/rodiča, ktorý poberá peňažný príspevok za opatrovanie fyzickú osobu/rodiča, ktorý sa osobne celodenne a riadne stará o dieťa do 6 rokov

- **fyzickú osobu/rodiča, ktorý opatruje občana s ŤZP (aj dieťa od 6 rokov veku) odkázaného podľa posudku vydaného podľa osobitného predpisu**
- alebo opatruje blízku osobu, ktorá je staršia ako 80 rokov a nie je umiestnená v zariadení sociálnych služieb alebo v zdravotníckom zariadení; starostlivosť o takéto osoby sa preukazuje čestným vyhlásením
- fyzickú osobu, ktorá vykonáva **osobnú asistenciu občanovi s ŤZP** podľa osobitného predpisu
- fyzickú osobu, ktorá poberá **náhradu príjmu, nemocenské, ošetrovné alebo materské**
- fyzickú osobu, ktorej **zanikol nárok na ošetrovné po uplynutí 10 dňa potreby ošetrovania alebo starostlivosti aj po tomto dni**
- fyzickú osobu, ktorá poberá **dávku v hmotnej núdzi alebo príspevok k dávke v hmotnej núdzi**
- fyzickú osobu, ktorá je zaradená **v evidencii uchádzačov o zamestnanie**

POZOR: Vo všetkých uvedených prípadoch fyzická osoba, **nemôže byť** súčasne zamestnancom ani samostatne zárobkovo činnú osobu **a ešte sa sleduje** jej príjem, ktorý podlieha dani z príjmov, okrem vyňatých príjmov, a ten nesmie presiahnuť úhrn minimálnych základov, ktorý je určený v právnych predpisoch. Informácie týkajúce sa aktuálnych minimálnych základov Vám poskytne príslušná zdravotná poisťovňa.

Starostlivosť o dieťa na účely zdravotného poistenia

Štát platí zdravotné poistenie aj za osobu/rodiča, ktorý sa osobne **celodenne a riadne stará o dieťa od 6 rokov**. Na účely zdravotného poistenia sa považuje nielen osobná celodenná starostlivosť o dieťa, ale táto podmienka je splnená aj vtedy, ak dieťa:

- navštevuje jasle, materskú školu, alebo zariadenie, v ktorom je umiestnené na základe rozhodnutia súdu, alebo iné obdobné zariadenie **(najviac v rozsahu 4 hodiny/deň)**. (pri poberaní rodičovského príspevku časová podmienka nie je)

- pravidelne ambulantne navštevuje liečebno-rehabilitačné zariadenie,
- zo zdravotných dôvodov je v ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia najviac **3 po sebe nasledujúce kalendárne mesiace.**

Dôchodkové poistenie

Poistencom štátu môže byť:

- fyzická osoba (rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, prípadne jeho manžel/manželka, osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu), ktorá sa riadne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku,
- fyzická osoba, ktorá sa riadne stará **o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku, najdlhšie do 18 rokov jeho veku,**
- fyzická osoba, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie

Obdobie, za ktoré platí poistné na dôchodkové poistenie štát, sa týmto osobám v budúcnosti zhodnotí ako obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na niektorú z dôchodkových dávok.

Fyzická osoba, ktorá sa riadne stará o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení 6 rokov, najdlhšie do 18 rokov jeho veku, môže byť dôchodkovo poistená, ak:

- ona aj dieťa majú trvalý pobyt na území SR
- dieťa môže byť v školskom zariadení **aj viac ako štyri hodiny denne**
- nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec (ani ako dohodár) alebo samostatne zárobkovo činná osoba
- nie je poistená z iného titulu a nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok a nedovŕšila ani vek potrebný na nárok na starobný dôchodok

- ak podala prihlášku na dôchodkové poistenie

Povinnosti rodiča:

Rodič musí podať v Sociálnej poisťovni **prihlášku** na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení 6 rokov. Ale ak napr. matka začne pracovať, je povinná sa odhlásiť z tohto poistenia (**odhláška**), a to do 8 dní odo dňa, kedy vznikol dôvod pre zánik povinného dôchodkového poistenia.

Upozornenie:

Hlavnou podmienkou pre osobu, ktorá sa stará o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení 6 rokov, najdlhšie do veku 18 rokov, je splnenie riadnej starostlivosti. Riadna starostlivosť o dieťa na účely dôchodkového poistenia je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa, najmä primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa, výchova dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa.

Podmienka riadnej starostlivosti na účely dôchodkového poistenia sa považuje za splnenú aj vtedy, ak táto osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou (jasle, materská škola a pod.).

Hmotná núdza a dieťa so zdravotným postihnutím

Z dôvodu ZZ dieťaťa sa rodina môže dostať do stavu hmotnej núdze a potrebuje pomoc. Aj v tomto ohľade je nápomocný štát a vie poskytnúť sociálnu pomoc, o ktorú je potrebné požiadať na príslušnom ÚPSVaR-e.

Pre informáciu:

Hmotná núdza je stav, keď príjem človeka nedosahuje sumy životného minima.

Sociálna pomoc je poskytovanie základného sociálneho poradenstva pri riešení hmotnej núdze. Základné sociálne poradenstvo je činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru hmotnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnosti jej riešenia a na usmernenie človeka pri voľbe a uplatňovaní sociálnej pomoci.

Dávku v hmotnej núdzi je pridelená vtedy, ak poberatelia dávky nevedia alebo nemôžu zabezpečiť či zvýšiť príjem prácou, svojim majetkom alebo uplatnením nejakého práva (napríklad práva na výživné). Základná dávka je určená na zabezpečenie základných životných podmienok oprávnenej osoby a každej spoločne posudzovanej osoby.

Domácnosť má nárok na pomoc v hmotnej núdzi vtedy, ak príjem jej členov nedosahuje sumu nárokov stanovenú v zákone o pomoci v hmotnej núdzi. Zákon ustanovuje, ktorý príjem sa pri posudzovaní hmotnej núdze a poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi považuje za príjem a v akej výške. Sumu nárokov môže tvoriť:

dávka (výška dávky závisí od členov domácnosti),

aktivačný príspevok (v prípade ak občan zúčastňuje na vykonávaní menších obecných služieb alebo si zvyšuje kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo formou externého štúdia),

príspevok na bývanie (v prípade, že občan je vlastníkom alebo nájomcom bytu alebo domu a preukáže, že šesť po sebe nasledujúcich mesiacov hradil náklady spojené s bývaním a uhradil poplatky za tuhý komunálny odpad potvrdením tlačíva, ktoré sa nachádza [TU](#)),

príspevok na nezaopatrené dieťa a

ochranný príspevok (v prípade ak občan dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok, je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, sa osobne stará o ťažko zdravotne postihnutého občana odkázaného na opatrovanie alebo sa zúčastňuje na resociaľnom programe alebo má nepriaznivý zdravotný stav, pri ktorom je práceneschopný na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní alebo je osamelý rodič, ktorý sa celodenne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa alebo sa celodenne stará o ŤZP dieťa).

Suma pomoci v hmotnej núdzi sa určí tak, že sa spočíta výška dávky a príspevkov, na ktoré má domácnosť nárok a od tejto sumy sa odpočíta príjem členov domácnosti. Vyplatí sa až výsledná čiastka.

Dávka v hmotnej núdzi

Sociálna dávka, ktorá sa poskytuje na zabezpečenie príjmu rodiny a jej členov, aby si mohli zabezpečiť základné životné potreby a jej výška závisí od počtu členov rodiny.

 Výška dávky v hmotnej núdzi je:

- a) **64,70** eura mesačne, ak ide o jednotlivca,
- b) **123,10** eura mesačne, ak ide o jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- c) **112,50** eura mesačne, ak ide o dvojicu bez detí,
- d) **168,40** eura mesačne, ak ide o dvojicu s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- e) **179,80** eura mesačne, ak ide o jednotlivca s viac ako štyrmi deťmi,
- f) **226,90** eura mesačne, ak ide o dvojicu s viac ako štyrmi deťmi.

Od poberateľa dávky sa očakáva, že bude aktívny (napr. vykonáva práce pre obec, dobrovoľnícke činnosti a podobne) a to v rozsahu 32 hod/mesačne. Ak by poberateľ neodpracoval stanovený počet hodín, dávka sa mu zníži (neplatí pre určité skupiny občanov, ktorí sa z rôznych dôvodov nemôžu pracovať).

Sociálna dávka v hmotnej núdzi sa neznižuje ak člen domácnosti

- dosiahol dôchodkový vek, alebo poberá predčasný starobný dôchodok
- je invalidný (plne alebo čiastočne)
- je nezaopatrené dieťa
- je tehotná žena, od začiatku ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom,
- má nepriaznivý zdravotný stav, čo znamená, že bol uznaný ošetrojúcim lekárom za dočasne práceneschopného na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní,
- osobne, každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie,
- **je rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do troch rokov veku,**
- **je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenn a riadne stará o dieťa do šiestich rokov veku,** v postavení rodičov sú aj osoby, ktorým bolo dieťa zverené rozhodnutím súdu,
- si zvyšuje kvalifikáciu formou denného štúdia,

- ktorému vznikol nárok na aktivačný príspevok, príspevok na vykonávanie absolventskej praxe alebo na príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby,
- ktorému vykonávanie prác nebolo ponúknuté.

V prípade, že človek nespadá do jednej z týchto kategórií a ponúknú mu vykonávanie práce pre obec alebo VÚC, nemal by ju odmietnuť. Ak tak urobí, zníži sa mu vyplácaná suma pomoci v hmotnej núdzi.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi je na stránkach ÚPSVaR-u.

Jednorázová dávka v hmotnej núdzi

Jednorázová dávka je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti, ktorí sú v hmotnej núdzi. Poskytuje sa najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti (postele, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu), mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb.

Dávku možno priznať do výšky preukázaných skutočných výdavkov, najviac do výšky 630,60 € (trojnásobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu). Ak sa poskytne opakovane, tak súčet súm poskytnutých v priebehu jedného roka nesmie presiahnuť túto hranicu.

Žiadosť o jednorázovú dávku v hmotnej núdzi sa podáva na obecnom úrade v obci, kde má žiadateľ trvalý pobyt. Na poskytnutie jednorázovej dávky nie je nárok, t. j. obec nemusí žiadosti vyhovieť, ak na poskytnutie takejto pomoci nemá finančné prostriedky. Každá obec má vlastný formulár žiadosti, dostupný na obecnom úrade. Obec je povinná o žiadosti rozhodnúť (teda jej vyhovieť, alebo ju zamietnuť) do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti rozhodnutiu obce je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na obecnom úrade, rozhoduje o ňom príslušný súd.

Ako požiadať o pomoc v hmotnej núdzi

Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje pre členov domácnosti až po posúdení ich príjmu, majetku, možnosti pracovať a uplatniť si nároky. Osoba, ktorá podá žiadosť o pomoc v

hmotnej núdzi (žiadateľ) je zástupcom členov domácnosti a po rozhodnutí úradu je aj príjemcom pomoci.

Žiadateľ je povinný preukázať pri podaní žiadosti a pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi všetky skutočnosti o príjmových a majetkových pomeroch členov domácnosti a umožniť pracovníkom úradu overenie týchto skutočností v mieste svojho pobytu.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi sa podáva na Odbore sociálnych vecí a rodiny úradu práce sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska. Na základe tejto žiadosti úrad rozhodne o tom, či je žiadateľ v hmotnej núdzi a určí výšku dávky a príspevkov, ktoré mu budú vyplácané. V prípade, že po vydaní rozhodnutia sa zmenia okolnosti a osobe v hmotnej núdzi vznikne nárok na ďalší príspevok – napríklad na ochranný príspevok, môže písomne požiadať ÚPSVaR o priznanie takéhoto príspevku.

Úrad je povinný o žiadosti rozhodnúť do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti každému rozhodnutiu úradu je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na úrade, ktorý rozhodnutie vydal. O odvolaní rozhoduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Rozhodnutie o odvolaní musí byť doručené.

Úrad vypláca dávku a príspevky osobe v hmotnej núdzi mesiac dozadu – najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca. To znamená, ak človek požiada o pomoc v hmotnej núdzi v marci, dávka za marec mu bude vyplatená najneskôr do konca apríla, dávka za apríl do konca mája atď.

Poberateľ dávky sa musí zdržiavať v Slovenskej republike, pretože dávka v hmotnej núdzi a príspevky k nej sa nevyplácajú do zahraničia a neplatia sa za čas, v ktorom sa osoba v hmotnej núdzi zdržiava v zahraničí.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi je na stránkach ÚPSVaR-u.

Osoba, ktorá je v hmotnej núdzi, má nárok na zníženie výšky koncesionárskych poplatkov na polovicu (t. j. na 2,32 €). Oznámenie sa podáva **elektronickým formulárom**, ku ktorému je potrebné doklad od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o poberaní dávky v hmotnej núdzi.

Dávka určená občanovi alebo členovi jeho rodiny, ktorý sa s ním spoločne posudzuje (manžel/ka, nezaopatrené deti), za predpokladu, že je občanom v hmotnej núdzi a:

- je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu,
- nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie,
- vlastníkom bytu, nájomca bytu alebo vlastníkom rodinného domu, nájomca rodinného domu uhrádza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním alebo
- má v byte, resp. rodinnom dome právo doživotného užívania
- býva v zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, ak sa v nich poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe celoročnou pobytovou formou, v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku a platí úhradu za sociálnu službu v zariadení sociálnych služieb alebo úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ak sú pri **spoločnom nájme bytu viacerí občania** a na účely hmotnej núdze sa posudzujú samostatne, **patrí im len jeden príspevok** na bývanie.

Suma príspevku na bývanie:

- **55,80 €** mesačne, ak ide o jedného občana v hmotnej núdzi,
- **89,20 €** mesačne, ak ide o občana v hmotnej núdzi a členov jeho rodiny, ktoré sa s ním spoločne posudzujú.

Ochranný príspevok

Dávka určená na zabezpečenie osobných výdavkov člena domácnosti, ktorý nemá možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou.

Ochranný príspevok za každého člena domácnosti je:

a) **66,20 € eur mesačne**, ak ide o člena domácnosti podľa ktorý dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok, alebo je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, alebo je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa, alebo sa osobne, **každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ŤZP odkázanú na opatrovanie**

b) **36,40 eur** mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav (choroba, úraz alebo karanténne opatrenie, uznaný za PN na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní)

c) **14,20 €** mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorým **je tehotná žena** od začiatku 4. mesiaca tehotenstva, ktorá sa zúčastňuje pravidelne raz za mesiac na preventívnych prehliadkach u lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodníctvo (za účasť na preventívnej prehliadke v príslušnom mesiaci sa považuje aj poskytovanie zdravotnej starostlivosti v ústavnej zdravotnej starostlivosti), **rodič dieťaťa, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 1 roku veku dieťaťa.**

Osobitnou kapitolou je zdravotné a sociálne poistenie (v rámci ktorého je dôchodkové poistenie), kde nie len zamestnávateľia, ale aj rodičia majú svoju povinnosť a práva

Kompenzácia sociálnych dôsledkov

Kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa **zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.**

Pre posúdenie a poskytnutie akéhokoľvek peňažného príspevku na kompenzácie je potrebné:

- podanie žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu na ÚPSVaR-e v mieste trvalého bydliska
- súčasťou žiadosti je aj aktuálny lekársky nález od všeobecného lekára (**tlačivo** je dostupné na webových stránkach úradov) a odborné lekárske nálezy (nie staršie ako 6

mesiacov) od odborných lekárov, ktoré v súvislosti so zdravotným postihnutím žiadateľ navštevuje.

• **potvrdenie o podaní daňového priznania** alebo **potvrdenie o príjme osôb** žijúcich v domácnosti s ŤZP za predchádzajúci rok, v ktorom je podávaná žiadosť, priamo od zamestnávateľa. Za príjem sa na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu nepovažujú

- a) jednorazové štátne sociálne dávky poskytnuté podľa osobitných predpisov,
- b) prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa poskytnutý podľa osobitného predpisu,
- c) peňažné príspevky na kompenzáciu, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
- e) invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok spätne vyplatené podľa osobitného predpisu,
- f) jednorazová dávka v hmotnej núdzi,
- g) štipendiá, ak tento zákon neustanovuje inak,
- h) prijaté náhrady škôd, náhrady nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škody okrem platieb prijatých ako náhrada za
  1. stratu zdaniteľného príjmu,
  2. škodu spôsobenú na majetku, ktorý bol v čase vzniku škody obchodným majetkom,
  3. škodu spôsobenú v súvislosti s podnikaním alebo inou samostatnou zárobkovou činnosťou a za škodu spôsobenú v súvislosti s prenájmom,
  4. škodu spôsobenú na majetku, ktorý má fyzická osoba prenajatý, ak tento majetok využíva na podnikanie alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť,

i) jednorazové plnenia z poistenia osôb, ktoré nemajú charakter úrazovej renty, jednorazové plnenia zo starobného dôchodkového sporenia a doplnkového dôchodkového sporenia,

j) daňový bonus podľa osobitného predpisu,

k) príjem získaný z predaja hnutel'ných a nehnuteľných vecí uvedených v odseku 19,

l) odškodnenie fyzických osôb podľa osobitného predpisu,

m) opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately finančného charakteru podľa osobitného predpisu,

n) vianočný príspevok podľa osobitného predpisu,

o) odmena za poskytnutie údajov pre štatistiku rodinných účtov, ktorú vykonáva Štatistický úrad Slovenskej republiky,

p) peňažné dary poskytnuté

1. v kalendárnom roku v úhrne do výšky 12-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,

2. z prostriedkov nadácie, občianskeho združenia, neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, neinvestičného fondu, cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, alebo

3. na účely posilnenia účinkov kompenzácie, zachovania alebo zlepšenia zdravotného stavu,

r) odmena športového reprezentanta Slovenskej republiky za dosiahnuté výsledky na paralympijských hrách a deaflympijských hrách,

s) jednorazový príspevok za výkon mimoriadnej služby, motivačný príspevok, naturálne náležitosti, náhrada cestovného a jednorazové odškodnenie pozostalých poskytované v súvislosti so zaradením do aktívnych záloh podľa osobitného predpisu.

- **Čestné vyhlásenie na osobitnom tlačive či hodnota majetku, ktorý vlastní, je vyššia ako 39.833 €. Za majetok sa nepovažuje majetok, ktorý užívate, ale majetok, ktorý bol zdedený či darovaný. Poučenie je na uvedenom tlačive, ktoré je prílohou zákona č. 15 zákona 447/2008 Z. z.**

POZOR: Ak je hodnota majetku osoby s ŤZP vyššia ako 39.833 €, peňažné príspevky nie je možné poskytnúť. Do tejto sumy sa nezapočítava hodnota nehnuteľnosti, ktorú užíva na trvalé bývanie.

Zákonný zástupca môže v zmysle Zákona č. 447/2008 Z. z o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov požiadať o:

- **vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ŤZP (§ 16)** – slúži na uplatnenie zliav a výhod napr. v doprave, kultúre a výška je určená dotknutým rezortom (vyhotovuje sa fyzickej osobe s ŤZP, ktorej bolo vydané rozhodnutie o preukaze, alebo rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu na základe žiadosti a lekárskeho nálezov)

- **vyhotovenie parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (§ 17)** – je na základe posúdenia, či je osoba s ŤZP odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí. (O parkovacom preukaze sa vydáva rozhodnutie na základe žiadosti a lekárskeho nálezov. Podkladom rozhodnutia je lekárske posudok, ktorý vyhotovuje posudkový lekár úradu). K týmto žiadostiam nie je potrebné dokladovať príjem fyzickej osoby s ŤZP ani príjem spoločne posudzovaných osôb.

- **poskytnutie peňažných príspevkov – na základe žiadosti**, posúdenia zdravotného stavu, posúdenia príjmov a majetku.

Druhá časť – Oblasti kompenzácie, posudková činnosť a zisťovanie príjmu majetku v týchto oblastiach (§ 5 zákona č. 447/2008 Z.z):

- a) **mobility a orientácie (§ 6)** – kompenzovanie zníženej pohybovej schopnosti samostatne sa premiestňovať alebo znížená orientačná schopnosť.

- b) **komunikácie (§ 7)** – kompenzovanie narušenej schopnosti komunikácie má umožniť styk so spoločenským prostredím a sprístupniť informácie.

c) zvýšených výdavkov (§ 8)

- na diétne stravovanie,
  - súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
  - súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
  - súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

d) sebaobsluhy (§ 9) – kompenzáciou obmedzenej schopnosti sebaobsluhy alebo straty tejto schopnosti sa zabezpečí pomoc pri úkonoch sebaobsluhy alebo poskytne osobitná starostlivosť

Presný zoznam pomôcok je definovaný v Opatrení MPSVaR SR č. 7/2009 Z. z na stránkach ÚPSVaR-u. Návrh na zaradenie určitej pomôcky do zoznamu pomôcok môže podať aj zástupca občianskeho združenia fyzických osôb so zdravotným postihnutím (rodičia).

Návrh obsahuje:

- názov a sídlo právnickej osoby a meno a priezvisko jej zástupcu, ak navrhovateľ je právnická osoba,
- meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, ak navrhovateľ je fyzická osoba,
- názov pomôcky,
- účel pomôcky,
- charakteristiku pomôcky,
- cenu pomôcky,
- maximálne zohľadňovanú sumu z ceny pomôcky,

- dôvod na zmenu maximálne zohľadňovanej sumy z ceny pomôcky,
- dôvod zaradenia pomôcky do zoznamu pomôcok,
- dôvod vyradenia pomôcky zo zoznamu pomôcok,
- odhad počtu predaných pomôcok fyzickým osobám v období nasledujúcich troch rokov od podania návrhu.

Návrh sa podáva písomne na adrese:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Špitálska č. 4,6,8

816 43 Bratislava

Komplexný posudok

Podkladom na rozhodnutie o príspevku na kompenzáciu **je komplexný posudok** na základe posudkovej činnosti v zmysle §10 zákona č. 447/2008 Z. z., ktorý zahŕňa:

- **lekársku posudkovú činnosť**
- **sociálnu posudkovú činnosť**

 Súčasťou **rozhodovacej činnosti** je aj **zisťovanie príjmu a majetku** osoby s ŤZP, k čomu sa pripočítavajú aj príjmy spoločne posudzovaných osôb (rodičia) žijúcich v spoločnej domácnosti (napr. v rodine s jedným ŤZP dieťaťom a súrodencom sa sčítajú priemerný mesačný príjem rodičov / 4 = výška príjmu na 1 osobu. **Pri určitej výške príjmu** u ŤZP sa peňažné príspevky na kompenzáciu **neposkytnú vôbec alebo sa poskytnú v nižšej sume. V komplexnom posudku môžu byť navrhnuté všetky formy kompenzácie, o ktoré klient žiada, ale rozhodnutie môže byť zamietavé z dôvodu vysokého príjmu.** Pri rôznych kompenzáciách je v zákone určené o koľko násobok táto suma nesmie presiahnuť životné minimum, aby bolo poskytnutá kompenzácia. Na základe rozdielu sa určí **percentuálne výška peňažného príspevku** na tú-ktorú kompenzáciu.

Lekárska posudková činnosť na účely tohto zákona (§ 11 zákona č. 447/2008 Z. z.) je:

a) hodnotenie a posudzovanie **zdravotného stavu**, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby

b) určovanie **miery funkčnej poruchy**

c) posudzovanie sociálnych dôsledkov **v oblastiach kompenzácií**, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia

d) posudzovanie **jednotlivých druhov odkázanosti** fyzickej osoby s ŤZP

e) posudzovanie fyzickej a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie

f) posudzovanie fyzickej a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ŤZP udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6

g) posúdenie potreby osobitnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Záver lekárskej posudkovej činnosti, teda lekársky posudok musí obsahovať:

- vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ŤZP (ak je miera funkčnej poruchy najmenej 50 %)
- termín opätovného posúdenia zdravotného stavu (ak ho určí posudkový lekár),
- závery k jednotlivým druhom odkázanosti (zadefinovanie je v zákone č. 447/ 2008 Z. z)

Sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona (§ 13 zákona č. 447/2008 Z. z.) je:

a) posudzovanie **individuálnych predpokladov** fyzickej osoby s ŤZP

b) posudzovanie **rodinného prostredia** fyzickej osoby s ŤZP

c) posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti

d) posudzovanie všetkých **druhov odkázanosti** fyzickej osoby s ŤZP podľa § 14, (na účely **parkovacieho preukazu** sa posudzuje len oblasť mobility a orientácie)

e) navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach (**podľa § 6 - 10**).

Na základe **záverov zo sociálnej posudkovej činnosti** sa posudzujú druhy odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu **§ 14**.

Na základe lekárskeho posudku (§ 11 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z.) a na základe posudkového záveru (§ 13 ods. 9) príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý je podkladom pre rozhodnutie o vyhovení/nevyhovení žiadosti a o priznaní/nepriznaní **jednorazového alebo opakovaného peňažného príspevku** (§ 19).

Všeobecné informácie pre poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla

- osoba s ŤZP preukáže, že sa jej **poskytuje sociálna služba** v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári alebo preukáže, že sa jej **bude poskytovať sociálna služba** v týchto zariadeniach alebo
- osoba s ŤZP **navštevuje školské zariadenie** alebo preukáže, **že bude navštevovať** školské zariadenie a tak **bude využívať** osobné motorové vozidlo **najmenej dvakrát v týždni** na účely prepravy do zamestnania, školského zariadenia alebo do domova sociálnych služieb
- sa osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, zabezpečuje najmenej jedenkrát v týždni jej preprava do tohto domova alebo zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z takéhoto domova alebo zariadenia alebo
- fyzická osoba s ŤZP navštevuje školské zariadenie najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte.

Peňažný príspevok po schválení ÚPSVaR-om na kúpu pomôcky, výcvik, úpravu a opravu je možné poskytnúť až na základe:

- dokladu o cene pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o kúpe pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia pomôcky (auto, vozík...)
- dokladu o cene výcviku používania pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonaného výcviku používania pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie výcviku používania pomôcky,
- dokladu o cene úpravy pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonanej úpravy pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky.

Peňažný príspevok na kúpu, úpravu, výcvik a opravu pomôcky sa neposkytne:

- ak príjem osoby s ŤZP preyšuje **päť násobok sumy** životného minima
- na pomôcku, ktorá bola zakúpená pred dňom vypracovania komplexného posudku
- na kúpu osobného motorového vozidla, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako 5 rokov
- na kúpu pomôcky, výcvik používania pomôcky, úpravu pomôcky, opravu pomôcky, opravu úpravy pomôcky, kúpu zdvíhacieho zariadenia, kúpu osobného motorového vozidla, úpravu osobného motorového vozidla, ktoré boli zakúpené alebo vykonané pred dňom vypracovania komplexného posudku.

Odvolaie sa podáva na miestne príslušný úrad, ktorý vydal rozhodnutie. Odvolacím orgánom je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny konajúci v zmysle zákona č.447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výška peňažného príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky, ceny výcviku využívania pomôcky alebo ceny úpravy pomôcky a príjmu osoby s ŤZP (pri deťoch sa posudzujú aj rodičia).

- Výška peňažného príspevku je **najviac 8.630,42 €**.

Výška peňažného príspevku určeného na kúpu:

- druhého mechanického vozíka je **najviac 1.659,70 €**,
- druhého elektrického vozíka je **najviac 4.979,09 € a**
- druhého načúvacieho aparátu je **najviac 331,94 €**,
- osobného motorového vozidla je **najviac 6.638,79 €**
- osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je **najviac 8.298,48 €**

(Cena osobného motorového vozidla sa zohľadňuje **najviac** v sume **13.277,57 €**).

Opakované peňažné príspevky

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu

Rozsah hodín osobnej asistencie sa určuje podľa **stanoveného zoznamu činností**, pri ktorých je fyzická osoba s ŤZP odkázaná na pomoc inej osoby na základe lekárskeho posudku a posudkového záveru. **Osobnú asistenciu už nie je možné podmieňovať druhom zdravotného postihnutia, stupňom zdravotného postihnutia alebo závažnosťou zdravotného postihnutia.**

- **Počet hodín** osobnej asistencie sa určuje na obdobie kalendárneho roka a je **najviac 7.300 hodín ročne**.
- Osobný asistent môže **vykonávať osobnú asistenciu najviac desať hodín denne**. Toto obmedzenie neplatí, ak sa osobná asistencia vykonáva v čase, keď sa fyzická osoba s ŤZP zdržiava mimo miesta svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu.
- **rodinný príslušník** fyzickej osoby s ŤZP môže vykonávať osobnú asistenciu **najviac štyri hodiny denne**, a to len na vybrané druhy činností zo zákonom ustanoveného zoznamu činností.
- Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať najskôr od 6. roku veku do dovŕšenia 65. roku veku.

Osobný asistent je dôchodkovo poistený (je poistenec štátu) **po celú dobu výkonu osobnej asistencie** ak:

- vykonáva osobnú asistenciu v rozsahu najmenej 140 hodín mesačne,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- podá prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu výkonu osobnej asistencie,
- nie je dôchodkovo poistený z iných dôvodov (napríklad zamestnanie, výkon samostatne zárobkovej činnosti) a nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok alebo nedovršil dôchodkový vek.

Ak osobný asistent **nie je zamestnancom ani samostatne zárobkovo činnou osobou** a jeho príjem nepresahuje stanovenú hranicu, poistné na zdravotné poistenie zaňho platí štát.

Z odmeny za osobnú asistenciu **si** osobný asistent **platí daň z príjmu fyzických osôb**.

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa poskytnie:

- osobe s ŤZP, ktorá je podľa komplexného posudku odkázaná na osobnú asistenciu,
- osobe s ŤZP vo veku od 6 do 65 rokov; po dovŕšení 65. roku veku sa príspevok poskytnie len osobe, ktorej bol poskytovaný aj predtým,
- ak sa osobná asistencia vykonáva pri stanovených činnostiach,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok sa neposkytuje, ak:

- osobnú asistenciu vykonáva rodič alebo náhradný rodič dieťaťa s ŤZP vo veku od 6 do 18 rokov (rodič môže byť do 18. roku života dieťaťa len opatrovateľom a poberať peňažný príspevok na opatrovanie),
- osobnú asistenciu vykonáva súdom ustanovený opatrovník osoby s ŤZP,

- sa osobe s ŤZP poskytuje opatrovanie alebo opatrovateľská služba.

Výška peňažného príspevku zodpovedá ročnému rozsahu osobnej asistencie určenej v eurách.

Sadzba za 1 hodinu osobnej asistencie je 4,18 EUR).

Osoba s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu je okrem iných povinností uvedených v **§ 57 zákona č. 447/2008 Z. z.** povinná predložiť:

- jedno vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie ÚPSVaR-u, **V zmluve už nemusí byť uvedené miesto výkonu osobnej asistencie, keďže osobnú asistenciu nie je možné viazať na konkrétne miesto**
- **Výkaz o odpracovaných hodinách osobnej asistencie**, za každý kalendárny mesiac príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca,
- príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny **potvrdenie o vyplatených odmenách** osobnému asistentovi za každý kalendárny mesiac po jej vyplatení, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca,
- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku a výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- a písomne oznámiť príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výplatu a výšku peňažného príspevku na kompenzáciu.

Z úkonov osobnej asistencie sa vypúšťajú úkony posunkového, taktilného a artikulačného tlmočenia a teda aj kvalifikačné predpoklady, ktoré musí spĺňať osobný asistent pri týchto spôsoboch tlmočenia. Potreba pomoci inej osoby pri komunikácii, teda už nebude viazaná na odbornosť tlmočníka, ale bude riešená prostredníctvom peňažného príspevku na osobnú asistenciu v rámci činnosti sprostredkovanie komunikácie.

Súčasne sa rodinným príslušníkom umožňuje vykonávanie novonavrhovanej činnosti osobnej asistencie – sprostredkovanie komunikácie formou augmentatívnej a alternatívnej komunikácie doplnenej do prílohy č. 4 zákona.

Peňažný príspevok na prepravu

Poskytuje sa osobe s ŤZP **odkázanej** podľa **komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ktorej oblasť mobility je navrhnutá kompenzovať peňažným príspevkom na prepravu** a má od ÚPSVaR-u **právoplatné** rozhodnutie o priznaní tohto peňažného príspevku.

Peňažný príspevok **na prepravu** možno poskytnúť fyzickej osobe s ŤZP, ktorá na svoje pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity využíva prepravu zabezpečovanú osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy, obcou alebo registrovaným subjektom podľa osobitného predpisu. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak fyzická osoba s ŤZP podniká, prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu. (§ 36 ods. 2 zákon č. 447/2008 Z. z.).

Žiadosť o priznanie peňažného príspevku sa podáva písomne na ÚPSVaR-e (§ 18 zákon č. 447/2008 Z. z.). Osoba s ŤZP okrem iných povinností uvedených v § 57 zákon č. 447/2008 Z. z. je povinná predložiť aj doklad o výdavkoch na prepravu za každú vykonanú cestu za každý kalendárny mesiac na vyúčtovanie, najneskôr do 5. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (obsahuje najmä údaje o subjekte ktorý zabezpečil prepravu, dátum vykonania prepravy a cenu za vykonanú prepravu).

Peňažný príspevok nie je možné poskytnúť, ak:

- sa osobe s ŤZP poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
- je osoba s ŤZP vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla,
- ak príjem osoby s ŤZP a spoluposudzovaných osôb prevyšuje **päť násobok sumy životného minima** na jednu osobu alebo hodnota majetku osoby s ŤZP je vyššia ako 39.833 €.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť **mesačne najviac vo výške 51,02 %** sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Výška príspevku sa určí **percentuálnou sadzbou** v závislosti od preukázaných nákladov na prepravu a od príjmu osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok na opatrovanie

Slúži na zabezpečenie každodennej pomoci osobe s ŤZP pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť, realizovaní sociálnych aktivít s cieľom zotrvať v prirodzenom domácom prostredí.

Peňažný príspevok sa poskytuje osobe, ktorá opatruje osobu s ŤZP a je manžel/ka, rodič, náhradný rodič, súdom ustanovený opatrovník, dieťa, starý rodič, vnuk, vnučka, súrodenec, nevesta (aj ovdovená žena po synovi svokry alebo svokra), zať (aj ovdovený muž po dcére svokry alebo svokra), svokor, svokra, švagor, švagriná, neter, synovec fyzickej osoby s ŤZP. Môže sa poskytovať aj inej osobe (neuveďenej vyššie), ak býva s fyzickou osobou s ŤZP (má trvalý alebo prechodný pobyt v mieste trvalého pobytu osoby s ŤZP).

Peňažný príspevok sa poskytuje len jednej oprávnenej osobe a len v prípade ak nepracuje alebo ak:

- vykonáva zamestnanie a jej mesačný príjem z tohto zamestnania nie je vyšší ako dvojnásobok sumy životného minima.
- si osoba, ktorá opatruje osobu s ŤZP zvyšuje kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo externého štúdia a v čase svojej neprítomnosti z dôvodu zvyšovania kvalifikácie zabezpečí opatrovanie osoby s ŤZP inou osobou.

Fyzická osoba, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie **je dôchodkovo poistená po celú dobu výkonu opatrovania**, ak podá prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu opatrovania osoby s ŤZP a nie je poistená z iných dôvodov (napríklad zamestnanie, výkon samostatnej zárobkovej činnosti) a nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok alebo nedovršila dôchodkový vek.

Peňažný príspevok sa poskytne, ak sa opatrovanie poskytuje fyzickej osobe s ŤZP, ktorá dovršila 6 rokov veku a je odkázaná na opatrovanie a ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok na opatrovanie sa neposkytne, ak sa osobe s ŤZP poskytuje:

- peňažný príspevok na osobnú asistenciu,
- opatrovateľská služba viac ako osem hodín mesačne,
- týždenná sociálna služba alebo celoročná pobytová sociálna služba.

Osoba s ŤZP je podľa **komplexného posudku odkázaná na opatrovanie**, ak je odkázaná na pomoc inej osoby pri jednotlivých činnostiach (stravovanie a pitný režim, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, osobná hygiena, celkový kúpeľ, obliekanie, vyzliekanie, zmena polohy, sedenie a státie, pohyb po schodoch, pohyb po rovine, orientácia v prostredí, dodržiavanie liečebného režimu, potreba dohľadu) a na základe lekárskeho posudku je stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby V alebo VI podľa osobitného predpisu. Stupeň odkázanosti určuje posudkový lekár podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.Z o sociálnych službách.

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

K žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie (pozor je rozdielna pre žiadateľa, ktorý poberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia od žiadosti pre žiadateľa, ktorý to nepoberá) je potrebné priložiť **potvrdenie o príjme fyzickej osoby zo zamestnania za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť**, príjem fyzickej osoby s ŤZP a vyhlásenie o majetku.

Základná výška peňažného príspevku je mesačne:

- **430,35 €** pri opatovaní jednej osoby s ŤZP,
- **572,36 €** pri opatovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Ak sa osobe s ŤZP alebo viacerým osobám s ŤZP, ktoré sú odkázané na opatrovanie, poskytuje ambulatná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, tak je suma príspevku na opatrovanie mesačne:

- **378,70 €** pri opatovaní jednej osoby s ŤZP,
- **532,30 €** pri opatovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Ak osoba opatruje viacero osôb s ŤZP, pričom jednej z nich sa poskytuje ambulatná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, výška peňažného príspevku na opatrovanie je **555,20 €**.

Sumy peňažných príspevkov je možné zvýšiť o 100 € mesačne, ak:

Sem vložte text

- je opatrovanou osobou s ŤZP jedno alebo viacero nezaopatrených detí a
- fyzická osoba, ktorá vykonáva opatrovanie takejto osoby, nemá v čase opatrovania príjem zo zamestnania a nepoberá dávky dôchodkového poistenia, dávky výsluhového zabezpečenia alebo dôchodky starobného dôchodkového sporenia.

Sumy peňažných príspevkov **sa znížia**, ak:

- je príjem fyzickej osoby s ŤZP vyšší ako **2 násobok** sumy životného minima,
- je opatrovanou osobou s ŤZP nezaopatrené dieťa, tak sa sumy príspevkov znížia, ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje **3 násobok** sumy životného minima,
- je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Ak opatrovanie vykonáva dôchodca:

Ak osoba, ktorá opatruje osobu s ŤZP, poberá:

- starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok,
  - invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (tzv. „plný“ invalidný dôchodok),
  - výsluhový dôchodok alebo invalidný výsluhový dôchodok,
- tak sa neskúma a nezohľadňuje príjem opatrovanej osoby s ŤZP a suma peňažného príspevku na opatrovanie je mesačne:
- **215,18 €** pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP,
  - **286,18 €** pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP,

Ak sa osobe s ŤZP alebo viacerým osobám s ŤZP, ktoré sú odkázané

na opatrovanie, poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, tak je suma príspevku na opatrovanie mesačne:

- **189,35 €** pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP,
- **266,15 €** pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Ak osoba opatruje viacero osôb s ŤZP, pričom jednej z nich sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, výška peňažného príspevku na opatrovanie je 277,60 €.

Sumy peňažných príspevkov **sa znížia**, ak:

- je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie

Zvýšené výdavky na diétne stravovanie sú výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním diétného režimu, pričom zákon rozlišuje 3. skupiny diét. Ochorenia sú presne definované v prílohe č. 5 zákona č. 447/2008 Z. z.

Peňažný príspevok sa poskytne, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie (ak má chorobu alebo poruchu uvedenú v **prílohe č. 5 zákona**) a ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku.

Peňažný príspevok sa **neposkytuje**: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, alebo **ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako troj násobok sumy** životného minima.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu
- Potvrdenie o podaní daňového priznania (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia

Peňažný príspevok **sa poskytnie**, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia) a ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku.

Príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou **možno žiadateľovi priznať vtedy**, ak trpí ochorením uvedeným v prílohe č. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

Príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia je možné priznať v prípade, ak žiadateľ trpí chronickým stavom uvedeným v prílohe č. 7 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP alebo ak kvôli svojmu zdravotnému postihnutiu používa technicky náročnú pomôcku, ktorá je v tejto prílohe uvedená.

Peňažný príspevok sa **neposkytuje**: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, **ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako troj násobok sumy životného minima**.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu
- Potvrdenie o podaní daňového priznania (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Výška peňažného príspevku je mesačne 9,28 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla

Peňažný príspevok sa poskytuje, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a zároveň aj na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, nie je vlastníkom ani držiteľom a jej prepravu zabezpečuje osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy, osobné motorové vozidlo, na ktorého prevádzku sa poskytuje tento peňažný príspevok, využíva osoba s ŤZP na svoje pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity.

Peňažný príspevok sa neposkytuje: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, alebo **ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako troj násobok sumy životného minima**.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Výška peňažného príspevku je mesačne 16,70 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom

Ide o výdavky na krmivo a na veterinárnu starostlivosť.

Peňažný príspevok sa poskytuje, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom, osoba s ŤZP je zároveň odkázaná na pomôcku, ktorou je pes so špeciálnym výcvikom (vodiaci, asistenčný, signálny pes).

Peňažný príspevok sa neposkytuje: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, alebo ak je príjem osoby s **ŤZP vyšší ako troj násobok sumy životného minima a súčasne je jej poskytovaná celoročná sociálna služba.**

Ide o výdavky na krmivo a na veterinárnu starostlivosť.

Peňažný príspevok sa poskytuje, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom, osoba s ŤZP je zároveň odkázaná na pomôcku, ktorou je pes so špeciálnym výcvikom (vodiaci, asistenčný, signálny pes).

Peňažný príspevok sa neposkytuje: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, alebo ak je príjem osoby s **ŤZP vyšší ako troj násobok sumy životného minima a súčasne je jej poskytovaná celoročná sociálna služba.**

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu
- Potvrdenie o podaní daňového priznania (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Výška peňažného príspevku je mesačne 22,27 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Jednorázová dávka v hmotnej núdzi

Jednorázová dávka je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti, ktorí sú v hmotnej núdzi. Poskytuje sa najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti (postele, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu), mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb.

Dávku možno priznať do výšky preukázaných skutočných výdavkov, najviac do výšky 630,60 € (trojnásobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu). Ak sa poskytne opakovane, tak súčet súm poskytnutých v priebehu jedného roka nesmie presiahnuť túto hranicu.

Žiadosť o jednorázovú dávku v hmotnej núdzi sa podáva na obecnom úrade v obci, kde má žiadateľ trvalý pobyt. Na poskytnutie jednorázovej dávky nie je nárok, t. j. obec nemusí žiadosti vyhovieť, ak na poskytnutie takejto pomoci nemá finančné prostriedky. Každá obec má vlastný formulár žiadosti, dostupný na obecnom úrade. Obec je povinná o žiadosti rozhodnúť (teda jej vyhovieť, alebo ju zamietnuť) do 30 dní od jej podania, vo

veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti rozhodnutiu obce je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na obecnom úrade, rozhoduje o ňom príslušný súd.

Ako požiadať o pomoc v hmotnej núdzi

Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje pre členov domácnosti až po posúdení ich príjmu, majetku, možnosti pracovať a uplatniť si nároky. Osoba, ktorá podá žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi (žiadateľ) je zástupcom členov domácnosti a po rozhodnutí úradu je aj príjemcom pomoci.

Žiadateľ je povinný preukázať pri podaní žiadosti a pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi všetky skutočnosti o príjmových a majetkových pomeroch členov domácnosti a umožniť pracovníkom úradu overenie týchto skutočností v mieste svojho pobytu.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi sa podáva na Odbore sociálnych vecí a rodiny úradu práce sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska. Na základe tejto žiadosti úrad rozhodne o tom, či je žiadateľ v hmotnej núdzi a určí výšku dávky a príspevkov, ktoré mu budú vyplácané. V prípade, že po vydaní rozhodnutia sa zmenia okolnosti a osobe v hmotnej núdzi vznikne nárok na ďalší príspevok – napríklad na ochranný príspevok, môže písomne požiadať ÚPSVaR o priznanie takéhoto príspevku.

Úrad je povinný o žiadosti rozhodnúť do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti každému rozhodnutiu úradu je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na úrade, ktorý rozhodnutie vydal. O odvolaní rozhoduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Rozhodnutie o odvolaní musí byť doručené.

Úrad vypláca dávku a príspevky osobe v hmotnej núdzi mesiac dozadu – najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca. To znamená, ak človek požiada o pomoc v hmotnej núdzi v marci, dávka za marec mu bude vyplatená najneskôr do konca apríla, dávka za apríl do konca mája atď.

Poberateľ dávky sa musí zdržiavať v Slovenskej republike, pretože dávka v hmotnej núdzi a príspevky k nej sa nevyplácajú do zahraničia a neplatia sa za čas, v ktorom sa osoba v hmotnej núdzi zdržiava v zahraničí.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi je na stránkach ÚPSVaR-u.

Osoba, ktorá je v hmotnej núdzi, má nárok na zníženie výšky koncesionárskych poplatkov na polovicu (t. j. na 2,32 €). Oznámenie sa podáva **elektronickým formulárom**, ku ktorému je potrebné doklad od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o poberaní dávky v hmotnej núdzi.

Príspevok na bývanie

Dávka určená občanovi alebo členovi jeho rodiny, ktorý sa s ním spoločne posudzuje (manžel/ka, nezaopatrené deti), za predpokladu, že je občanom v hmotnej núdzi a:

- je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu,
- nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie,
- vlastníkom bytu, nájomca bytu alebo vlastníkom rodinného domu, nájomca rodinného domu uhrádza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním alebo
- má v byte, resp. rodinnom dome právo doživotného užívania
- býva v zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, ak sa v nich poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe celoročnou pobytovou formou, v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku a platí úhradu za sociálnu službu v zariadení sociálnych služieb alebo úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ak sú pri **spoločnom nájme bytu viacerí občania** a na účely hmotnej núdze sa posudzujú samostatne, **patrí im len jeden príspevok** na bývanie.

Suma príspevku na bývanie:

- **55,80 €** mesačne, ak ide o jedného občana v hmotnej núdzi,
- **89,20 €** mesačne, ak ide o občana v hmotnej núdzi a členov jeho rodiny, ktoré sa s ním spoločne posudzujú.

Ochranný príspevok

Dávka určená na zabezpečenie osobných výdavkov člena domácnosti, ktorý nemá možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou.

Ochranný príspevok za každého člena domácnosti je:

- 66,20€ eur mesačne**, ak ide o člena domácnosti podľa ktorý dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok, alebo je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, alebo je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa, alebo sa osobne, **každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ŤZP odkázanú na opatrovanie**
- 36,40 eur** mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav (choroba, úraz alebo karanténne opatrenie, uznaný za PN na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní)
- 14,20 € mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorým **je tehotná žena** od začiatku 4. mesiaca tehotenstva, ktorá sa zúčastňuje pravidelne raz za mesiac na preventívnych prehliadkach u lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodníctvo (za účasť na preventívnej prehliadke v príslušnom mesiaci sa považuje aj poskytovanie zdravotnej starostlivosti v ústavnej zdravotnej starostlivosti), **rodič dieťaťa, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 1 roku veku dieťaťa.**

Osobitnou kapitolou je zdravotné a sociálne poistenie (v rámci ktorého je dôchodkové poistenie), kde nie len zamestnávateľa, ale aj rodičia majú svoju povinnosť a práva

Sociálna pomoc a starostlivosť

Výnimkou je nárok na sociálnu službu v zmysle zákona č. 448/2008 Zb. z 30. októbra 2008 o sociálnych službách. Tento zákon definuje sociálne služby na podporu rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím.

Kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu, a to **zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**.

Pre svoje ŤZP dieťa máte nárok na túto **sociálnu pomoc a starostlivosť** na základe **právoplatného rozhodnutie o odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu** na základe posúdenia zdravotného stavu vychádzajúceho z lekárskeho nálezu, správy o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia alebo výpisu zo zdravotnej dokumentácie o nepriaznivom stave nie staršieho ako šesť mesiacov (§8 odsek 1 zákona č. 448/2008 Z. z.). **Žiadosť** o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu spolu s lekáorskými správami je potrebné predložiť na posúdenie obci, alebo VÚC.

Na koho sa máme obrátiť, ak potrebujeme túto službu?

Povinnosť zabezpečiť túto sociálnu službu má príslušný **vyšší územný celok** (svojimi organizáciami alebo neverejnými poskytovateľmi), v ktorom má dieťa so zdravotným postihnutím trvalý alebo prechodný pobyt. V prípade, že sociálnu službu poskytuje neverejný poskytovateľ, **obec alebo vyšší územný celok môžu finančne podporiť** túto službu zo svojich zdrojov.

Musí byť dieťa na účely tejto služby osobitne posúdené?

Na rozdiel od iných sociálnych služieb, ktoré sa poskytujú občanom so zdravotným postihnutím, na účely tejto sociálnej služby **nemusí byť dieťa posúdené zamestnancami obce alebo vyššieho územného celku**, zdravotné postihnutie dieťaťa je možné preukázať **potvrdením** poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (napr. odborný lekár).

Zdravotná a sociálna posudková činnosť na účely sociálnych služieb

Podmienkou poskytnutia niektorých druhov sociálnych služieb (napr. opatrovateľská služba, rehabilitačné stredisko, denný stacionár, domov sociálnych služieb, zariadenie podporovaného bývania) je **odkázanosť občana (dieťaťa) na daný druh sociálnej služby** v rámci, ktorej sa zisťuje aj **stupeň odkázanosti občana na pomoc inej osoby**.

Ako a kto zisťuje odkázanosť občana na danú sociálnu službu?

O odkázanosti občana na sociálnu službu **rozhoduje** na základe písomnej **žiadosti** občana podľa druhu sociálnej služby **obec**, ak ide napr. o opatrovateľskú službu, denný stacionár alebo **vyšší územný celok**, ak napr. ide o rehabilitačné stredisko, zariadenie podporovaného bývania). Občan podáva žiadosť tej obci alebo vyššiemu územnému celku, v ktorom má trvalé alebo prechodný pobyt. Občan v žiadosti, okrem osobných údajov, musí vždy uviesť, na ktorý druh sociálnej služby chce byť posúdený. V rámci rozhodovania prebieha aj zdravotná a posudková činnosť.

Zdravotnú posudkovú činnosť vykonáva **lekár alebo sestra** s vysokoškolským vzdelaním a to na základe napr. výpisu zo zdravotnej dokumentácie, lekárskeho nálezov, posudkov a správ (nemôžu byť staršie ako 6 mesiacov), ktoré občan prinesie od svojho zmluvného lekára na predpísanom tlačive, ktoré občanovi vydá obec alebo vyšší územný celok. Po zhodnotení a posúdení zdravotného stavu občana, lekár alebo sestra určia stupeň odkázanosti občana na pomoc inej osoby a termín opätovného posúdenia (ak nejde o stav trvalý) a vydajú zdravotný posudok.

Na medicínske posúdenie nadväzuje **sociálna posudková činnosť**, ktorú vykonáva sociálny pracovník. Tento zamestnanec posudzuje individuálne predpoklady, rodinné prostredie, širšie sociálne prostredie občana a určí stupeň odkázanosti občana na pomoc inej osoby, ako aj to pri akých úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách potrebuje občan pomoc inej osoby a vypracuje sociálny posudok. Oba posudky (zdravotný a sociálny) musia byť v súlade, pokiaľ ide o stupeň odkázanosti a sú podkladom rozhodnutia. Obsahom rozhodnutia je výrok o tom, či občan je alebo nie je odkázaný na danú sociálnu službu. Aj pri tomto posudzovaní má občan (rodič) právo byť prítomný a má právo vyjadrovať svoje potreby, predkladať návrhy na riešenie a prizvať si na posudzovanie aj inú osobu. Ako sme už uviedli aj v rámci posudkovej činnosti pri peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ak sa posudzuje dieťa – neprihliada sa na činnosti a aktivity, ktoré si nevie zabezpečiť ani dieťa bez postihnutia rovnakého veku a ktoré zabezpečujú rodičia.

Ako sa určuje stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby a aké oblasti/úkony sa posudzujú?

V rámci posudkovej činnosti sa **skúma, či je občan schopný/neschopný vykonávať rôzne úkony** napr. v rámci hygieny, stravovania a pitného režimu, vyprázdňovania močového mechúra a hrubého čreva, akú pomoc potrebuje pri celkovom kúpeli, obliekaní, vyzliekaní, zmene polohy, sedení a státí, pohybe po schodoch, po rovine, pri

orientácii v prostredí, pri dodržiavaní liečebného režimu, alebo či potrebuje dohľad. Každá oblasť je hodnotená počtom bodov (0, 5,10), ktoré sa spočítajú. **Čím nižší počet bodov občan pri hodnotení dosiahne, tým vyššia je jeho odkázanosť, resp. neschopnosť vykonávať určité úkony a činnosti.** Na základe dosiahnutých bodov je občan zaradený do príslušného stupňa odkázanosti a škála stupňov a rozsah pomoci v hodinách je uvedený v tabuľke.

Stupeň odkázanosti	Denný rozsah odkázanosti (hod)	Počet bodov	Ročný rozsah odkázanosti (hod)
I. stupeň	0 hodín	105 – 120	0 hodín
II. stupeň	2 – 4	85 – 104	60 – 120
III. stupeň	4 – 6	65 – 84	120 – 180
IV. stupeň	6 – 8	45 – 64	180 – 240
V. stupeň	8 – 12	25 – 44	240 – 360
VI. stupeň	Viac ako 12	0 – 24	Viac ako 360

Druhy sociálnych služieb

V tejto časti Vám predstavíme niektoré druhy sociálnych služieb, ktorých cieľom je poskytnúť podporu a pomoc rodinám s dieťaťom, osobitne aj rodinám s dieťaťom so zdravotným postihnutím, občanom so zdravotným postihnutím a s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomoc inej osoby (vrátane detí).

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného a pracovného života

Táto terénna sociálna služba sa poskytuje **rodičovi dieťaťa**, ktorý z rôznych **vážnych dôvodov** (choroba, úraz, kúpeľná liečba, úmrtie rodiča, pôrod matky, narodenie 2- 3- čiat) **nemôže zabezpečiť starostlivosť o dieťa sám a ani za pomoci príbuzných.** Dieťaťu je pomoc poskytovaná priamo v domácnosti a to pri bežných úkonoch potrebných pri starostlivosti o dieťa (vrátane hygieny, stravovania, obliekania a vyzliekania, pomoci

pri príprave na školské vyučovanie, sprevádzanie dieťaťa do a zo školy) alebo pomoc a starostlivosť o domácnosť, v ktorej dieťa žije.

Tento druh sociálnej služby je možné poskytovať aj ambulantnou alebo terénnou formou aj vtedy, ak sa má zabezpečiť **pomoc rodičovi dieťaťa a podporiť ho v čase, keď sa pripravuje na trh práce** (napr. rodič navštevuje rekvalifikačné kurzy) alebo realizuje iné aktivity súvisiace so vstupom alebo návratom na trh práce a nemá mu kto v tomto čase zabezpečiť starostlivosť o dieťa.

V oboch prípadoch je potrebné o túto pomoc požiadať **obec/mesto** , v ktorej má rodič trvalý alebo prechodný pobyt. Obec je povinná poskytnúť pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa svojimi zamestnancami alebo zabezpečiť prostredníctvom neverejného poskytovateľa. Túto pomoc je možné poskytovať **nepretržite najviac 30 dní** .

Koncesionárske poplatky

V domácnostiach, kde žije osoba s ŤZP platí oslobodenie od povinnosti platiť koncesionárske poplatky podľa Zákona 68/2008 z 15. februára 2008 Čl. I § 5 (1) 12)

Odhlásenie sa podáva **elektronickým formulárom** , ku ktorému je potrebné doložiť čitateľnú kópiu preukazu osoby ŤZP alebo rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.